

ховнитѣ колебания на епохата. Но ще кажатъ нѣкои — каквато епохата, такъвъ и театъръ: това, обаче, е само привидно така, защото дълбоко подъ тази лъжа на сжествуването, като шумъ на подземни реки, клокочатъ трагичнитѣ сили на живота. Притискани отъ лицемѣрния и сложенъ апаратъ на господстващото насилие, рано или късно тѣ ще избухнатъ въ катастрофа. Театърътъ ги обуздава; дава имъ видимъ образъ, облича ги въ плътъ и кръвъ; канализира ги и ги обезвреждава. Разбирамъ истинския театъръ, въ който участвува цѣлия народъ. Участвува косвено и не непосредствено — въ живия му духъ, въ страшната му правда, вижда въ него преображението на живота, своята съвестъ, своята сѣдба, които му казватъ: отъ тукъ започва смъртъта! Съвремения театъръ, на противъ си затваря очитѣ предъ тѣзи сили, той е изцѣло изграденъ върху лъжа. Той създава фикции, гради измами, залъгва наивното съзнание на хората, докато удари часътъ на разплатата. Той играе ролята на страуса, безъ да подозира, че тя е и смѣшна и опасна роля. Той иска да бѣде приятель, когато трѣбва да бѣде горчивъ, върви по посоката на най-слабата съпротива, за да попадне, може би, неочаквано, въ вълчитѣ ями на пустотата.

Съ театърътъ се правятъ, несъмнено, опити за възраждане, за новъ завои къмъ една разумна всенародностъ. Чувството за театрално зрелище е вродено въ народа, то трѣбва само да се култивира и облагороди, за да посѣе въ душата му тъкмо най-благодотворнитѣ семена. Онзи държавникъ, който съзнае тази нужда за народа си и я реализира, ще му принесе най-голѣмото благо. И всѣки, който е допринесълъ за това, макаръ съ малкитѣ усилия на личната си воля, ще има, струва ми се, мѣсто въ голѣмото и вселюбещо сърце на народа

Людмилъ Стояновъ